

Світове господарство і міжнародні економічні відносини

ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ КАНАДИ

Журавльова Т.О.

к.е.н., завідувач кафедри фінансів, банківської справи та кредит

Парчевська К.О.

Студентка 3 курсу

спеціальність “Фінанси, банківська справа та кредит”

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

м.Одеса, Україна

Бюджет займає центральне місце у фінансовій системі будь-якої держави, забезпечує виконання завдань і функцій, що стоять перед державою, виступає дієвим механізмом фінансової політики держави. Тому представляє значний інтерес вивчення зарубіжної бюджетної системи такої країни як Канада.

Фінансова система Канади за своєю структурою не відрізняється від класично встановленої схеми самостійних і взаємопов'язаних ланок і включає в себе бюджетну систему, спеціальні фонди та фінанси державних підприємств. На відміну від України бюджетна система розглянутої держави має специфічні особливості притаманні країнам з федеративним державним устроєм. Першим рівнем бюджетної системи є федеральний бюджет, який формується і виконується федеральним урядом. Другий рівень - бюджети десяти провінцій і трьох територій. Третій - бюджети місцевих органів влади - 5000 муніципальних утворень, включаючи міста, села, графства та райони спеціального обслуговування. [1]

Формування державного бюджету Канади здійснюється шляхом акумулювання податкових і неподаткових доходів. Основну частку в бюджеті становлять податкові надходження (більше 90% від дохідної частини).

Конституція Канади відноситься до компетенції органів влади суб'єктів федерації з вирішення питань місцевого характеру (державні установи, освіта, юстиція), а також регулювання всіх питань пов'язаних з приватною власністю (право власності та цивільне право). Законодавство не регламентує повноваження муніципалітетів, припускаючи, що органи влади провінцій на свій розсуд делегують деякий обсяг повноважень муніципальним органам влади [2].

Фінансовий рік, тобто період виконання федерального бюджету в Канаді починається 1 квітня поточного року і закінчується 31 березня наступного.

Бюджет приймається не в формі єдиного законодавчого акту, а у формі двох законодавчих актів: з видаткової та дохідної частин бюджету, що є характерною рисою для країн з англосаксонською системою права. Значний вплив на формування прибуткової частини бюджету здійснює Міністерство фінансів. Міністр фінансів вносить до Парламенту спеціальний документ, що містить дану про економічну ситуацію, а також самостійний розділ, який стосується питань оподаткування.

Міністерство фінансів Канади включає п'ять підрозділів: фінансової політики і аналізу економічної ситуації; політики в галузі податків; відносин

федерації і провінцій; політики в соціальній сфері; міжнародної торгівлі і фінансів.

Складання проекту про прибуток здійснює міністр фінансів Канади. У Канаді, законопроекти про асигнування і податки відносяться до компетенції Палати громад. Регламент Палати громад передбачає 25 днів на кожній сесії для внесення пропозицій депутатської опозиції. Її представники мають право внести не більше ніж шість пропозицій, що містять питання про довіру Уряду у зв'язку із розглядом фінансових законопроектів.

Основна частина надходжень до державної скарбниці Канади – це прибутковий податок на громадян: 125,4 мільярда доларів. На другому і третьому місці – корпоративний податок (32,4 мільярда доларів) і федеральний податок на товари та послуги GST (30,9 мільярда доларів). Основні доходи бюджетів провінцій/територій забезпечуються за рахунок надходжень за прибутковим податком із фізичних осіб (30%), податком з продажів (16%), а також неподаткових доходів, зокрема від інвестицій, використання природних ресурсів, реалізації товарів і послуг (20%).

Основні доходи місцевих бюджетів забезпечуються за рахунок податку на нерухомість (близько 70%). [3] Бюджети місцевих органів влади є головним джерелом фінансування капітальних вкладень (в основному на інфраструктуру), а також використовуються на цілі освіти та підготовки кадрів, медичну допомогу тощо. Регіональні нормативні акти вимагають від муніципальних органів влади, щоб їх бюджети, на відміну від бюджетів вищих рівнів, були збалансовані за поточними видатками. В результаті, місцеві органи влади мають право залучати позикові кошти тільки для фінансування дефіциту по капітальних видатках. У разі необхідності залучити додаткові фінансові ресурси, органи муніципальних утворень зобов'язані, залежно від суб'єкта федерації, або погоджувати з керуючою владою обсяги запозичень, або надавати для затвердження в уряд провінцій програму запозичень на строк, що перевищує цикл бюджетного планування, або законодавством регіонів.

Бюджетна система України та Канади дещо відрізняються за структурою, рівнями складання, принципами врегулювання бюджетів на різних рівнях, але обидва бюджети створені для того щоб держава чи федерація змогла виконувати свої функції, забезпечувати населення соціальним захистом, підтримувати інфраструктуру та її розвиток.

Література:

1. Данілов О.Д., Серебрянський Д.М. *Фінанси у запитаннях і відповідях: навчальний посібник*. Національний університет державної податкової служби України. 2-е вид., перероб. та доп. К. 2008.
2. Винниченко, Н. В. Місцеві бюджети розвитку в системі інвестиційного забезпечення соціальної сфери : авторефер. на здобуття канд. екон. наук, спец.: 08.00.08 - гроші, фінанси і кредит. Суми. 2008. – 23 с.
3. Газета української громади Великого Ванкуверу. *Форум українців Канади*. URL: <http://www.domiv.ca/viewtopic.php?f=4&t=67>
<http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822> (дата звернення: 17.11.2018).